

Zapisnik
sjednice Savjeta za umirovljenike i osobe starije životne dobi Istarske županije
održane dana 22. listopada 2018. godine

Nazočni: Vladimir Buršić, predsjednik Savjeta; Denis Lukež, Vesna Grubišić Juhas, Bruno Stermotić i Zdenko Pliško, članovi Savjeta; Valter Flego, Župan; Sandra Čakić Kuhar, Zamjenica župana; Sonja Grozić-Živolić i Davorka Maras Tkačuk iz Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb

Dnevni red:

1. Treće izmjene i dopune Proračuna za 2018. godinu i Proračun za 2019. godinu
2. Uređenje imovinsko-pravnih odnosa na nekretninama domova za starije osobe čiji je osnivač Istarska županija
3. Izbor novog predsjednika Savjeta
4. Razno

Iz rasprave:

Nakon pozdravne riječi Predsjednika Savjeta, Zamjenica Župana naglašava da je termin održavanja ove sjednice prilagođen zahtjevima članova Savjeta koji su zatražili da budu aktivnije uključeni u donošenje planskih dokumenata, a ne da im se nakon usvajanja istih oni samo prezentiraju.

Ad 1. Treće izmjene i dopune Proračuna za 2018. godinu i Proračun za 2019. godinu

Ova se sjednica održava u vrijeme izrade Prijedloga Proračuna Istarske županije za 2019. godinu, pa Sandra Čakić Kuhar iznosi uvjete i okolnosti njegova donošenja, te prijedloge značajnijih ulaganja:

- Proračun za 2019. planira se na bazi 2017. i realizaciji I.-VI. 2018.
- Najveća nepoznanica za 2019. jest iznos prihoda od poreza na dohodak (koji čini najveći dio nenamjenskih sredstava), i to zbog neizvjesne budućnosti „Uljanika“:
- Kako se decentralizirana sredstva koja odobrava RH i ove godine povećavaju u manjem iznosu (za 2 %) nego obveze koje nadležni ministri potpisuju kolektivnim ugovorima (iznad 6%), opet se očekuje dodatno sufinanciranje redovne djelatnosti domova za starije osobe iz Županijskog proračuna i to u iznosu od 3,5 do 5 milijuna kuna. Ukupan iznos u značajnoj mjeri ovisi o statusu novoizgrađenih kapaciteta u Rovinju, a još nismo dobili odgovor na zahtjev za uvrštavanjem tih kreveta u „Mrežu“, odnosno povećanje iznosa tzv, decentraliziranih sredstava.
- U cilju efikasnijeg korištenja već podignutog kredita za izgradnju domova za starije osobe, umjesto projekta dogradnje i adaptacije Doma u Raši (gdje je u tijeku revizija projektne dokumentacije) uvrštava se projekt adaptacije Depandanse Doma „Štiglic“ u Puli (gdje se dobiva dodatnih 28 mjesta).
- Prvoodobreni kredit za izgradnju nove Opće bolnice je gotovo u cijelosti iskorišten, no drugi kredit nije još ugovoren jer nedostaje akt suglasnosti nadležnog ministra.
- U 2019. godini gradit će se Hospicij kao posebna zdravstvena ustanova. Sredstva za izgradnju u iznosu od 10 milijuna kuna osigurat će se putem Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije, a ostatak do planiranih 11 milijuna Porečko pulska biskupija. Opremanje Hospicija financirat će Biskupija, Grad Pula i Istarska županija u trećinama, ukupan iznos za opremanje je cca 2,5 milijuna kuna.

- U cilju ublažavanja posljedica nedostatnog broja liječnika, potaknut će se mjere za njihovo stambeno zbrinjavanje pod povoljnijim uvjetima kao što je npr. subvencioniranje rate stambenih kredita.

Davorka Maras Tkačuk dodaje:

- Istarska županija najveći udio svog proračuna usmjerava u zdravstvo i socijalnu skrb – programi Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb zajedno s programima proračunskih korisnika iz nadležnosti odjela čine gotovo 80% ukupnog proračuna Istarske županije. Korisnici sredstava uglavnom su ustanove, jedinice lokalne samouprave i udruge; a izvori financiranja: nenamjenska sredstva, decentralizirana sredstva, zaduživanje i prihodi naših proračunskih korisnika.
- U ovom se trenutku priprema i Prijedlog III. izmjena Proračuna za 2018. godinu. Najveće se izmjene odnose na domove za starije osobe kojima je samo za redovno poslovanje potrebno osigurati dodatnih 2,5 milijuna kuna (395.000 za Dom Novigrad, 1.430.000 kn za Dom „A. Štiglic“; 182.000 za Dom Raša i 570.000 za Dom „Domenico Pergolis“).
- Priprema se i sporazum koji bi Istarska županija potpisala s šest jedinica lokalne samouprave (Medulin, Ližnjan, Barban, Marčana, Svetvinčenat i Vodnjan) te Društvom Crvenog križa – Gradskim društvom Pula a u svrhu provedbe projekta razvoja usluge pomoći u kući za starije osobe.
- U izradi je i prijedlog Operativnog plana aktivnosti Plana za zdravlje i socijalno blagostanje za 2019. godinu. U dijelu koji se odnosi na prioritetno područje Razvoj socijalnih usluga u zajednici planirano je 2,4 milijuna kuna.

Nakon uvodnih izlaganja, Zdenko Pliško postavio je 3 pitanja:

1. Da li je potpisan ugovor s projektantom za Dom Raša?

Sandra Čakić Kuhar odgovara da je ponudu za izmjenu projekta u iznosu od 195.000 kuna dostavio „Studio 92.d.o.o.“, ali da ugovor još nije potpisan.

2. Da li znamo koliko nam novaca nedostaje po korisniku smještaja u dom?

Davorka Maras Tkačuk odgovara da najviše nedostaje Domu „A. Štiglic“ i to u Odjelu pojačane njege za osobe oboljele od Alzheimerove bolesti i drugih demencija, te u gotovo svim uslugama izvan institucijske skrbi (jer su participacije korisnika značajno niže od ekonomske cijene).

Zdenko Pliško obrazlaže da je ovo pitanje postavio jer smatra da bi „teret“ tih troškova trebalo prebaciti i na jedinice lokalne samouprave. Potaknut je voljom JLS da se uključe u financiranje različitih oblika skrbi o starijim osobama te bi bilo dobro započeti razgovor na razini koordinacije Župana sa načelnicima i gradonačelnicima.

U ovu raspravu uključili su se i drugi sudionici sastanka, pa je Sandra Čakić Kuhar izrazila mišljenje da je cijeli sustav dugotrajne skrbi u RH neuređen jer svugdje u svijetu „novac se veže za korisnika a ne za ustanovu“.

Vladimir Buršić ocijenio je da je prijedlog Zdenka Pliška jako dobar i to potkrepljuje primjerima Buzeta i Poreča sa 7 okolnih općina koje sufinanciraju smještaj u domovima, no smatra da treba uzeti u obzir i dohodovni cenzus.

Vesna Grubišić Juhas smatra da bi i tzv. decentralizirani domovi trebali izraziti svoju cijenu a ne samo iznos participacije korisnika. Pritisak na smještaj u Odjelu za Alzheimer je vrlo velik. 6 korisnika je smješteno temeljem rješenja Centra za socijalnu skrb i za njih od nadležnog Ministarstva naplaćuju cijenu od 4.250 kuna mjesečno. Podsjeća i da bi JLS mogle osnovati svoju ustanovu – centar za pružanje usluga u zajednici ali da se to još ne događa, što je također vjerojatno povezano sa cijenama.

- Zdenko Pliško traži da dobije informaciju kako jedinice lokalne samouprave sudjeluju u sufinanciranju usluge u Domu za starije osobe Poreč.
- Vladimir Buršić predlaže zaključak glede ovog pitanja: „Predlaže se da Župan Istarske županije pokrene pitanje o reguliranju cijena u domovima za starije osobe na Zajednici županija.“

3. *Gdje će se u Proračunu „uzeti“ novci koji nedostaju domovima za starije osobe?*
Davorka Maras Tkačuk objašnjava da je u razdjelu Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb za domove prenamijenjeno neutrošenih 273.000 kuna (iz različitih projekata), a za „pronalaženje“ ostatka do 2,5 milijuna obvezu je preuzeo nadležni Upravni odjel za proračun i financije koji će to vjerojatno prikupiti iz neutrošenih sredstava na razdjelima drugih upravnih tijela a možda nešto i od sredstava planiranih za otplatu kredita za izgradnju nove bolnice, budući se isti smanjio).

Konačni zaključak Savjeta vezano za točku 1. Dnevnog reda jest

- **da se prihvaća pregled III. izmjena i dopuna Proračuna za 2018. i prijedloga Proračuna za 2019. godinu a koji sadrži dodatno sufinanciranje domova za starije i nemoćne kojima je osnivač Istarska županija.**

Ad 2.) Uređenje imovinsko-pravnih odnosa na nekretninama domova za starije osobe čiji je osnivač Istarska županija

Sandra Čakić Kuhar opisuje tijek aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa na nekretninama domova za starije osobe a koje su odgovorne osobe Istarske županije provele u perioda nakon zadnje sjednice Savjeta: nakon sastanka s Ministricom za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, zahtjev je na posebnim sastancima postavljen i Državnom tajniku u Ministarstvu za državnu imovinu, a zatim i zamjeniku ravnatelja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje. Krajem kolovoza HZMO je na adrese domova za starije osobe poslao prijedlog za otkup nekretnina koje su formalno u njihovom vlasništvu. Župan Istarske županije taj je prijedlog odbio, a istog su mišljenja i drugi župani (31 ustanova u RH je u sličnoj situaciji).

Imovinsko-pravni odnosi na nekretninama domova za starije osobe bili su i tema rasprave na sjednici Izvršnog odbora Zajednice županija 28. rujna 2018. godine gdje su se svi župani usuglasili i solidarizirali u stavu da traže odgovarajuće administrativno rješenje kojim bi se nekretnine upisale kao vlasništvo ustanove, bez otkupa.

U ovom dijelu sastanku se pridružio i Župan Istarske županije koji je izrazio zadovoljstvo interesom Savjeta za rješavanje pitanja koja su važna populaciji koju zastupaju kao i samoj Županiji. Izrazio je i potrebu osobito pažljivog planiranja prihoda i rashoda u proračunu za 2019. godinu a koja proizlazi iz neizvjesne situacije u „Uljaniku“.

- **Članovi Savjeta podržali su inicijativu vezanu za rješavanje imovinsko-pravnih pitanja i Županov stav.**

Ad 3.) Izbor novog predsjednika Savjeta

Sukladno dogovorenom pravilu (izmjena predsjednika svake godine, abecednim redom), **za predsjednicu Savjeta jednoglasno je izabrana Vesna Grubišić Juhas, a za zamjenicu Denis Lukež.**

Ad 4.) Razno - Izvješće o provedbi strategije socijalne skrbi za starije osobe u RH za razdoblje od 2017.-2020., za 2017. godinu

Sukladno zaključku sa sjednice Savjeta održane 29. svibnja 2018., u Upravnom odjelu za zdravstvo i socijalnu skrb Istarske županije izvršena je analiza navedenog Izvješća s aspekta Istarske županije iz čega slijede zapažanja:

Izvješće o provedbi strategije prihvaćeno na sjednici VRH na sjednici 19. Srpnja 2019. godine sadrži 3 ključna područja:

- zakonodavni okvir,

- informiranje i podizanje svijesti o pravima starijih osoba,
- širenje i unapređenje usluga u zajednici.

U području zakonodavnog okvira (obuhvaća: jednak pristup mreži socijalnih usluga za sve korisnike/pružatelje uz jedinstveni model financiranja; poboljšani nadzor pružatelja; nacionalnu mirovinu i širenje prava na status njegovatelja svi rokovi za izvršenje postavljeni su za 2020. godinu pa se u Izvješću ne navode podaci iako se (po navodima Denis Lukež) neke aktivnosti provode (npr. analiza mirovinskog sustava).

U području „Informiranje i podizanje razine svijesti o pravima starijih osoba“ kao provedene navode se:

- mjera „praćenje kršenja prava starijih osoba – aktivnost: provedba istraživanja - IŽ je obuhvaćena u jednom regionalnom projektu;
- mjera „informiranje i podizanje svijesti o pravima starijih osoba“ - aktivnost: srpanj 2017. raspisani javni natječaj za projekte na temu zaštite starijih i smanjenja socijalne isključenosti - IŽ nije obuhvaćena

U području „Širenje i unapređenje usluga u zajednici“ postavljena su 2 cilja: ujednačavanje dostupnosti kapaciteta za smještaj i podizanje kvalitete usluga

- navedeno je da je preporuka za izgradnju novih smještajnih kapaciteta dana Zadarskoj županiji. Istu preporuku tražio je od nadležnog Ministarstva i Dom „A. Štiglić“ ali je, nažalost, do danas, nije dobio.
- prema mjerama iz ovog područja, u Istarskoj županiji se sufinanciraju 3 projekta „organiziranje dnevnih aktivnosti za starije osobe“ za ukupno 182 korisnika; ali ne financira se niti jedan projekt kojim se osigurava prijevoz i/ili pomoć u kući u Istarskoj županiji

Obzirom da ne raspoložemo podacima o broju ukupno prijavljenih projekata koje su provoditelji s područja Istarske županije prijavljivali na natječaje nadležnog ministarstva, nismo u mogućnosti komentirati je li ostvareno sufinanciranje „malo“ ili „puno“. Iz nekoliko razgovora s provoditeljima aktivnosti koje jesu ili su bile sufinancirane iz natječaja koje je provodilo Ministarstvo ukazuju na određene probleme i rizike ugovorenih projekata:

- natječaji se zatvaraju/prekidaju „ad hoc“ ovisno o broju prijavi i raspoloživom sredstvima
- prijavitelj je obvezan prihvatiti relativno visoko učešće u troškovima, a refundaciju uloženi odobrenih sredstava je potrebno vrlo dugo čekati
- neki odobreni troškovi nisu motivirajući u kontekstu Istarske županije (npr. vrlo niske naknade za rad/plaće)
- neizvjesna je održivost aktivnosti po isteku projekta
- bodovanje projekata povezano sa stupnjem razvijenosti županije

Napominje se i metodologija prikupljanja podataka za izradu Izvješća a koja u proces ne uključuje Istarsku županiju kao jedinicu regionalne (područne) samouprave niti Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb. Naime, u samoj Strategiji (točka 5. u poglavlju VI. ZAVRŠNE ODREDBE) navedeno je „Uredi državne uprave prikupit će i objediniti podatke od jedinica lokalne samouprave o provedbi mjera Strategije socijalne skrbi za starije osobe u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2017. do 2020. godine“

Zapisnik sastavila:
Sonja Grozić-Živolić

Pula, 25. listopada 2018.

Predsjednik savjeta:
Vladimir Buršić v.r.